

ลักษณะการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)¹

อนุชิต ตุ่มณีจินดา อำนาจ ปักษาสุข* และ พรทิพย์ เชิดฉินนภา

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประเทศไทย

Identifying Patterns of English Code-Mixing: A Look into Thai Communication of the Center for COVID-19 Situation Administration *Anuchit Toomaneejinda, Amnat Paksasuk* and Pornthip Chertchinnapa*

Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Thailand

Article Info

Research Article

Article History:

Received 29 November 2022

Revised 1 December 2022

Accepted 14 December 2022

คำสำคัญ

การปนภาษา

การสื่อสารในภาวะวิกฤต

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

* Corresponding author

E-mail address:

amnat.p@arts.tu.ac.th

บทคัดย่อ

จากการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่อย่างโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดการปนของคำภาษาอังกฤษหรือการใช้ลักษณะของคำในภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความจำเป็นในการสื่อสารในภาวะวิกฤตและสถานการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในประเทศไทยและทั่วโลก จากการศึกษาหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ที่ปรากฏในเว็บไซต์ ศบค. ตั้งแต่ 1 เมษายน 2563 ถึง 31 มีนาคม 2565 รวมทั้งสิ้นจำนวน 608 ฉบับ พบรูปแบบเฉพาะของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย โดยการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยพบรูปแบบที่สำคัญตามช่วงเวลา โดยในช่วงแรกของการระบาดของโรคนั้น การปนภาษาจะเกิดในลักษณะของการอธิบายโรค การดำเนินงานของภาครัฐซึ่งเปลี่ยนแปลงไปเป็นการทำงานทางไกลหรือออนไลน์ รวมถึงนโยบายการช่วยเหลือคนไทยที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ หลังจากนั้นการปนภาษาจะพบมากในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการการรักษาและการป้องกันโรค ส่วนในปัจจุบันนั้นมักจะพบการปนภาษาเมื่อมีการพูดถึงมาตรการควบคุมโรค ทั้งนี้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมาจะผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การแปล การทับศัพท์ การบัญญัติศัพท์ การใช้

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง “ภาษากับชีวิตวิถีใหม่ : วิถีปฏิบัติ อุดมการณ์ และการปนภาษาในการสื่อสารสถานการณ์โรคระบาดติดเชื้อโควิด-19” ภายใต้โปรแกรมที่ 17 การแก้ปัญหาวิกฤตของประเทศ แผนงาน Frontier research และการพัฒนาระบบการสร้างความสามารถเพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ประจำปีงบประมาณ 2564

Keywords:

Code-mixing,
Crisis communication,
COVID-19

บทคัดย่อ (ต่อ)

อักษรย่อภาษาอังกฤษ รวมไปถึงการผสมผสานกระบวนการต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน ผลจากการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของภาษาอังกฤษในสังคมไทย นอกจากนี้ผลการวิจัยยังจะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถวางแผนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในภาวะวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

Abstract

The emergence of the COVID-19 pandemic has resulted in considerable use of English code-mixing or English language features in different languages in response to the pressing need of crisis communication amidst the unprecedented situations both in Thailand and globally. The present study investigated 608 online announcements of the Center for COVID-19 Situation Administration (CCSA) between April 1, 2020 and March 31, 2022. The findings showed that English code-mixing in the Thai announcements of CCSA has its own unique patterns. During the initial phase of the COVID-19 pandemic spread, code-mixing occurred with an attempt to clarify symptoms of the disease, the change of government administration from onsite to remote or online working policy, and the assistance given to Thai people living abroad. In the second phase of the local spread, code-mixing was mostly used for the announcement of treatments and preventive measures. However, during the third phase, code-mixing was frequently used in the announcement of the preventive measures. Through these three different phases of the COVID-19 pandemic spread in Thailand, salient linguistic features with code-mixing were observed, including the use of translation, transliteration, abbreviation and a combination thereof. The findings indicated the important role of English in Thai society. Further, the findings might be of use to Thai government agencies to effectively plan and improve their future crisis communication.

1. บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นับเป็นปรากฏการณ์ครั้งสำคัญของโลกที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตของมนุษย์แทบทุกด้าน การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่เพียงก่อให้เกิดปรากฏการณ์ด้านสุขภาพและความเจ็บป่วยที่ต้องอาศัยความรู้ทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพเข้ามาจัดการการสื่อสารข้อมูลเหล่านั้น แต่ยังเป็นปรากฏการณ์ทางด้านภาษาที่ทำให้เกิดคำศัพท์ใหม่ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความคิดใหม่และสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารเกี่ยวกับชื่อโรค รวมถึงสถานการณ์หรือมาตรการต่างๆ ที่สัมพันธ์กับโรค

ส่วนหนึ่งของการสื่อสารเกี่ยวกับชื่อโรคและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับโรคนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับคำศัพท์ทางการแพทย์ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ประกอบกับการรายงานสถานการณ์ต่างๆ ของสำนักข่าวต่างประเทศก็มีการรายงานโดยใช้ภาษาอังกฤษด้วยเช่นกัน ปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดการใช้คำภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมากปนอยู่ในภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งการใช้คำทับศัพท์ ศัพท์บัญญัติ และการปนภาษาตัวอย่างเช่น Work from home, Lock down, social distancing, การเว้นระยะห่างทางสังคม, ตรวจ ATK, สวม mask, ใส่หน้ากากอนามัย เป็นต้น

ลักษณะของการปนภาษาเหล่านี้ปรากฏใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การสื่อสารสาธารณะต่างๆ รวมไปถึงการสื่อสารจากหน่วยงานของภาครัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลและควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยตรง นั่นก็คือศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ ศบค. ที่จัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงมหาดไทยตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 ทั้งนี้ นอกเหนือจากการกำกับดูแลและควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคแล้ว หน่วยงานนี้ยังจำเป็นที่จะต้องสื่อสารไปยังประชาชนเกี่ยวกับสถานการณ์การระบาด รวมถึงมาตรการต่างๆ เพื่อการควบคุมโรคอีกด้วย

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นมีการใช้คำภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยเป็นจำนวนมาก เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคอุบัติใหม่ทำให้ยังไม่มีศัพท์บัญญัติในภาษาไทย อย่างไรก็ตาม การปนภาษาอังกฤษในการสื่อสารดังกล่าวทำให้เกิดคำถามถึงประสิทธิภาพในการสื่อสาร โดยเฉพาะการสื่อสารที่มุ่งให้ข้อมูลกับประชาชนทุกกลุ่มและทุกชนชั้นว่า การสื่อสารในลักษณะดังกล่าวสามารถสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนทุกกลุ่มจริงหรือไม่ โดยเฉพาะผู้ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในสถานการณ์วิกฤตของหน่วยงานภาครัฐ คือ ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) โดยมีคำถามของการวิจัยว่าการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใน

หนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ ศบค. มีลักษณะของการปนภาษาอย่างไร

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย ที่ใช้ในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)

3. ขอบเขตของการศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลการสื่อสารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากหนังสือสั่งการที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นระยะเวลา 2 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2563 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2565 จำนวนรวมทั้งสิ้น 608 ฉบับ

4. แนวคิดเกี่ยวกับการปนภาษาและการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย

จากการที่ภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาโลก ทำให้ปัจจุบันสังคมต่างๆ ทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะเป็นสังคมพหุภาษามากขึ้น ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวเป็นลักษณะที่เห็นได้ชัดในสังคมไทยเช่นเดียวกับสังคมภาษาอื่นๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลของภาษาอังกฤษที่มีต่อการใช้ภาษาไทย (Glass, 2009; Snodin, 2014; Troyer, 2012; Watkhaolarm, 2005) ลักษณะดังกล่าวสามารถเห็นได้จากการสัมผัสภาษา (language contact) หรือการใช้ภาษาอังกฤษผสมไปกับการใช้ภาษาไทย ซึ่งการสัมผัสภาษาดังกล่าวจะพบใน 2 ระดับ คือ ในระดับประโยคหรือการสลับภาษา (code-switching) และในระดับคำหรือการปนภาษา (code-mixing) ซึ่งมักจะปรากฏอยู่ในรูปแบบของการใช้คำยืมหรือคำทับศัพท์นั่นเอง

Takashi (1990) พบว่า การปนภาษานั้นมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น การไม่มีคำที่อ้างถึงในอีกภาษาหนึ่ง การใช้คำยืมจะทำให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจนกว่า หรือการใช้คำยืมเพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายความรู้สึกของคู่สนทนา นอกจากนี้ปรารถนา กาลเนาวกุล (2544) ยังพบว่า การใช้คำยืมหรือการปนภาษาอาจจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับการศึกษา และสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ใช้ภาษาอีกด้วย

เนื่องจากบทบาทของภาษาอังกฤษเป็นเพียงแค่ภาษาต่างประเทศหรือเป็นวิชาหนึ่งในชั้นเรียนเท่านั้น ทำให้ปรากฏการณ์การสัมผัสภาษาส่วนใหญ่จึงอยู่ในระดับคำหรือการปนภาษาเท่านั้น ซึ่งจะสามารถเห็นได้ชัดเจนจากป้ายประกาศ หรือสื่อต่างๆ เช่น ป้ายถนนหนทาง ชื่อร้านค้า ชื่ออาหาร วรรณกรรม หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เพลง การรายงานข่าว รายการต่างๆ ทั้งทางโทรทัศน์และทางวิทยุ การพูดคุยกันในชีวิตประจำวันทั้งแบบตัวต่อตัวและผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Snodin, 2014; Watkhaolarm, 2005)

จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยนั้นมิใช่สาเหตุหลักมาจากการที่คนไทยใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษากลางของโลก และเป็นภาษาของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ (Watkhaolarm, 2005) ทั้งนี้ ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นเครื่องมือในการสร้างความทันสมัยให้กับผู้ใช้ภาษา เป็นสิ่งสะท้อนสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาของผู้พูด โดยเฉพาะในสังคมเมือง (Snodin, 2014)

งานวิจัยของปรารธนา กาลเนาวกุล (2544) และพรรณทิวา อินตะ (2555) พบว่า แม้ว่า จะมีความพยายามอย่างต่อเนื่องของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาในการรณรงค์ให้คนไทยใช้ภาษาไทย แต่ผู้ใช้ภาษาที่เป็นคนไทยกลับมีทัศนคติที่ติดต่อการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทย โดยพรรณทิวา อินตะ (2555) พบว่า การใช้การปนภาษาในหมู่คนไทยนั้นมักจะพบในคำที่เป็นศัพท์เทคนิค และมักจะไม่มีการบัญญัติที่เป็นภาษาไทย หรือถ้ามีก็ไม่ได้รับความนิยม ทำให้การใช้การปนภาษาหรือการใช้คำยืมสะดวกต่อการสื่อความมากกว่า และยังช่วยให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจน สั้นกระชับ และให้ความหมายที่ชัดเจน

การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในปัจจุบันเป็นปรากฏการณ์ที่สามารถเห็นได้โดยทั่วไป จนคนไทยจำนวนหนึ่งใช้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยจนเป็นปกติ หรือเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตและการสื่อสารประจำวัน และอาจแม้กระทั่งขาดการตระหนักรู้ว่าคำที่ใช้อยู่เป็นคำยืมมาจากภาษาอังกฤษ (Snodin, 2014) อย่างไรก็ตาม จากงานวิจัยพบว่าความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยนั้นมีความหลากหลายมาก ตั้งแต่ในระดับที่อาจจะกล่าวได้ว่าไม่มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเลยไปจนกระทั่งผู้ที่มีความสามารถใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา (Bennui & Hashim, 2014; Trakulkasemsuk, 2018) นอกจากนี้ แม้ว่าจะงานวิจัยที่ผ่านมาจะแสดงให้เห็นแนวโน้มเชิงบวกของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย โดยเฉพาะในเรื่องของประสิทธิภาพในการสื่อสารที่ชัดเจน แต่นั่นอาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ หรือเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษ หรือใช้ภาษาอังกฤษอยู่เป็นประจำ

อนึ่ง วิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และระบบสาธารณสุขทั่วโลกเท่านั้น แต่การแพร่ระบาดดังกล่าวยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับการใช้ภาษาด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็น

โรคอุบัติใหม่ซึ่งประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกยังไม่สามารถรับมือหรือเตรียมการรองรับและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที สำหรับประเด็นของการใช้ภาษานั้นพบว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดเพื่อรองรับและรายงานความเป็นไปของโรคอุบัติใหม่ดังกล่าว (Jang & Choi, 2020; Piller et al., 2020; Zheng, 2020) เช่น การรายงานผลการประชุมขององค์การอนามัยโรค (WHO) การรายงานภาพรวมของการแพร่ระบาดประจำวันของสำนักข่าว BBC และ CNN

ปรากฏการณ์ดังกล่าวข้างต้นได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษที่กลายเป็นภาษาหลักและเป็นภาษากลางของโลกในการรองรับและจัดการกับภาวะฉุกเฉิน โดยการเผยแพร่ข้อมูลการแพร่ระบาดนั้นไม่อาจจำกัดอยู่เพียงการให้ข้อมูลกับประชาชนภายในประเทศเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการแบ่งปันข้อมูลเพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาพร้อมกันในพื้นที่นานาชาติอีกด้วย (Zheng, 2020) จากสภาพการณ์ดังกล่าว Zheng (2020) ได้เสนอว่า ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษาที่มีอำนาจและผูกขาดการเข้าถึงและการเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอุดมการณ์ (ideology) การให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ และความจำเป็นขององค์ความรู้ในตัวภาษาเพื่อสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนการสูญเสียโอกาสที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความเสี่ยงจากโรคระบาดเมื่อขาดความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (Li et al., 2020)

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ต้องอาศัยข้อมูลต่าง ๆ จากนานาชาติเพื่อประเมินสถานการณ์ต่างๆ ภายในประเทศ เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาด การรักษา การพัฒนาวัคซีน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศไทยยังไม่เคยมีประสบการณ์กับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงทำให้ยังไม่มีคำศัพท์ที่เป็นภาษาไทยเพื่อใช้ในการสื่อสาร ส่งผลให้ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคได้มีการยืมคำศัพท์ในภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ จุฑาทิพย์ จันทร์ลุน (2563) พบว่า 10 อันดับแรก ของคำค้นที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในช่วงปี 2562 ของคนไทยนั้นเป็นคำภาษาอังกฤษทั้งสิ้น เช่น Coronavirus tips, Coronavirus USA, UK coronavirus, Thailand coronavirus news

นอกจากนี้ สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ (2564) พบว่า การปนภาษาในระดับคำในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะของการใช้คำทับศัพท์ภาษาไทยและการใช้คำภาษาอังกฤษ ซึ่งมักจะปรากฏอยู่ในการพูดหัวข่าว (เช่น โทมัสไลน์ วอร์ด ซ็อก) การเรียกอุปกรณ์ (เช่น แมสก์ เฟซชิลด์ เจลแอลกอฮอล์) มาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันโรค (เช่น ล็อกดาวน์ เคอร์ฟิว State Quarantine, Work From Home, social distancing) รวมไปถึงการสื่อสารระหว่างบุคลากรทางการแพทย์และบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ทั้งนี้เพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ (ธวัช เวศตัน และ ธนสิน ชุตินทรานนท์, 2564)

ลักษณะการใช้คำภาษาอังกฤษในภาษาไทยหรือการปนภาษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยก่อนหน้านี้ที่พบว่า การปนภาษาอังกฤษใน

ภาษาไทยส่วนใหญ่นั้นเป็นการปนคำศัพท์ที่มีลักษณะของการทับศัพท์ โดยเฉพาะคำประเภทคำนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ ซึ่งอาจจะเป็นการทับศัพท์ทั้งคำหรือการตัดคำบางส่วนออก หรือแม้กระทั่งมีการเปลี่ยนความหมายดั้งเดิมไป (Kamluesai, 2017) นอกจากนี้ จากการศึกษาพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานปี 2554 ของศิริพร บุตรเต และ เพ็ญประภา สิงห์สวัสดิ์ (2562) ยังพบอีกว่า การสร้างคำยืมจากภาษาอังกฤษนั้นมีวิธีการทั้งสิ้น 4 วิธี คือ การทับศัพท์ การบัญญัติศัพท์ การยืมแปล และการยืมปน โดยพรรณิตา ชันธพัทธ์ (2559) พบว่า ปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดการปนภาษาอังกฤษ คือ ปัจจัยทางการเมือง สินค้าและบริการของต่างประเทศ และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี นอกจากนี้ พรรณทิวา อินตะ (2555) ยังพบว่า การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยยังแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือ การมีรสนิยม การศึกษา และสถานภาพทางสังคม

การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น สรศักดิ์ เชื้อวชาญ (2564) ให้เหตุผลว่า การใช้การปนภาษาดังกล่าวนั้นสามารถช่วยประหยัดคำที่จะใช้ในการสื่อสารเพราะผู้รับสารจะสามารถเข้าใจสารนั้นได้ในทันที ซึ่งเป็นลักษณะเด่นและลักษณะพึงประสงค์ของการสื่อสารในภาวะวิกฤตและการสื่อสารในยุคดิจิทัลของสื่อมวลชนไทยที่เต็มไปด้วยความปั่นป่วนต่างๆ (disruption) (วิโรจน์ ศรีหิรัญ, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศอื่นๆ เช่น อินโดนีเซีย ที่พบการปนภาษาอังกฤษในภาษาท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อขจัดปัญหาเรื่องการไม่มีศัพท์บัญญัติในภาษาท้องถิ่น โดย Foster and Welsh (2021) กล่าวว่า การปนภาษาอังกฤษในภาษาท้องถิ่นนั้นมีสาเหตุมาจากการที่ชาวต่างๆ เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น ส่วนใหญ่มาจากประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ และการรายงานข่าวภายในประเทศของผู้สื่อข่าวและผู้รายงานข่าวเองก็ไม่สามารถหาคำในภาษาท้องถิ่นที่เหมาะสมได้ทันกับการรายงานข่าวดังกล่าว นอกจากนี้ภาษาอังกฤษก็ยังมีผลสำคัญและเป็นภาษาที่มีอำนาจและมีเกียรติภูมิในอินโดนีเซียอีกด้วย

แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่ศึกษาการสร้างคำศัพท์ใหม่ในภาษาไทยในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น ธวัช เวศตัน และ ธนสิน ชุตินทรานนท์ (2564) และ นันทนา วงษ์ไทย (2564) แต่ก็ยังมีงานไม่มากนักที่ศึกษาลักษณะทางภาษาศาสตร์ไปพร้อมกับลักษณะทางสังคมของผู้ใช้ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้การปนภาษาอังกฤษดังกล่าวเพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารสาธารณะ หรือใช้เป็นกลยุทธ์ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ลดความหวาดกลัว หรือควบคุมความคิดของคนไทย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาลักษณะการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ดังกล่าว

5. วิธีดำเนินการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณลักษณะ (Qualitative research) โดยผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย โดยอาศัยข้อมูลภาษาจากหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) เป็นระยะเวลา 2 ปี คือ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2563 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2565 รวมทั้งสิ้น 608 ฉบับ

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อความที่มีการปรากฏคำภาษาอังกฤษในภาษาไทย ทั้งที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ เขียนทับศัพท์เป็นภาษาไทย รวมไปถึงการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยที่มีลักษณะของการแปล ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้บันทึกข้อมูลวันเดือนปีของข้อความที่ได้มีการรวบรวมดังกล่าวเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยตลอดช่วงระยะเวลา 2 ปีอีกด้วย

หลังจากที่ได้รวบรวมข้อความที่มีการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะของการปนภาษาที่เกิดขึ้นตามทฤษฎีและแนวคิดที่ได้ระบุไว้ข้างต้น โดยแบ่งเป็นลักษณะการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยด้านเนื้อหาและด้านลักษณะภาษารวมทั้งผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยจากข้อมูลวันเดือนปีที่ได้บันทึกไว้ จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาร้อยละ 50 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์อีกครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าการวิเคราะห์ของผู้วิจัยมีความถูกต้องแม่นยำ ก่อนที่จะดำเนินการเขียนผลวิจัย

6. ผลการศึกษา

จากการศึกษาหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของ ศบค. พบว่ามีการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในหนังสือสั่งการเป็นจำนวนมาก เพื่อตอบสนองความจำเป็นในการสื่อสารในภาวะวิกฤตที่เป็นกรนำเสนอเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในโลกซึ่งรวมถึงไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยด้วย โดยการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยดังกล่าวมีลักษณะด้านเนื้อหาและลักษณะทางภาษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 ลักษณะการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ด้านเนื้อหา

จากการศึกษาเนื้อหาหรือแก่นความของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ปนในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ดังภาพ

ภาพที่ 1

เนื้อหาหรือแก่นความของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ปนในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1) การสื่อสารชื่อโรค แผนการ และมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดโดยเน้นการอธิบายโรค แผนการที่จะยับยั้งไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคในวงกว้าง

2) อุปกรณ์ต่าง ๆ การดูแลตนเอง และมาตรการเชิงรุกของหน่วยงานภาครัฐ ในกลุ่มนี้จะมีคำศัพท์เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลตนเอง การตรวจและมาตรการเชิงรุกเพื่อค้นหาผู้ติดเชื้อและการดูแลผู้ติดเชื้อ

3) มาตรการการควบคุมโรค และมาตรการการฟื้นฟูทั้งทางด้านสุขภาพและด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเปิดประเทศเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากต่างชาติ การกลับมาใช้ชีวิตปกติของประชาชน รวมถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว

ทั้งนี้เนื้อหาทั้ง 3 กลุ่มนี้มีแนวโน้มว่าจะมีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาของการระบาดของโรค โดยในช่วงแรกจะเน้นที่การสื่อสารชื่อโรค หลังจากนั้นจะเป็นการกำหนดมาตรการเชิงรุกต่าง ๆ และสุดท้ายเป็นมาตรการการควบคุมและฟื้นฟูทั้งด้านสุขภาพและด้านเศรษฐกิจ

ตัวอย่างการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในแต่ละช่วง เป็นดังนี้

(1) ตัวอย่างการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ช่วงที่ 1 ของการระบาด

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 หรือ COVID-19)

ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)

มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

มาตรการการเว้นระยะห่างระหว่างกัน (Social Distancing)
การคัดกรอง ณ จุดกักกันและแยกกักตามที่รัฐกำหนด (State Quarantine)
แผนการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต (business continuity plan - BCP)
สถานที่ที่จังหวัดเตรียมไว้เป็นการเฉพาะ (Local Quarantine)
เที่ยวบินพิเศษเช่าเหมาลำ (charter flight)/ เที่ยวบินพิเศษเช่าเหมาลำ (chartered flight)
สถานที่กักกันตัว (Local Quarantine)
เที่ยวบินพิเศษ (special repatriation flight)
ระบบการประเมินอาการและการดูแลตนเองเบื้องต้น (Self-Screening Application) ในรูปแบบออนไลน์
ระบบยืนยันตัวตนอิเล็กทรอนิกส์ (e - Authentication)

ช่วงแรกของการระบาดของโรคจะเป็นการสื่อสารชื่อโรค มีการนำชื่อโรคซึ่งเป็นภาษาอังกฤษมาใช้ในการสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ โดยปรากฏอยู่ในชื่อของหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ เช่น ชื่อของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือชื่อของสถานการณ์ หรือมาตรการต่าง ๆ เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 ซึ่งจะมีการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับอยู่ภายในวงเล็บ (Coronavirus Disease 2019 หรือ COVID-19)

นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน เช่น แผนการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตหรือ business continuity plan ซึ่งจะมีการใช้คำภาษาอังกฤษกำกับอยู่ด้วย อีกทั้งยังมีตัวอักษรย่อ BCP ซึ่งเป็นการใช้อักษรย่อจากคำภาษาอังกฤษที่ปรากฏใช้อยู่ หรือในส่วนอื่น ๆ เช่น การกำหนดการคัดกรอง ณ จุดกักกันและแยกกักตามที่รัฐกำหนด (State Quarantine) การจัดเตรียมสถานที่ที่จัดเตรียมไว้เป็นการเฉพาะ หรือ Local Quarantine นอกจากนี้ยังมีมาตรการป้องกันการระบาดของโรคไม่ให้แพร่กระจายไปในวงกว้าง เช่น มาตรการการเว้นระยะห่างระหว่างกัน หรือ Social distancing เป็นต้น

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นเป็นการสื่อสารชื่อโรคและมาตรการป้องกันโรคเป็นสำคัญ

(2) ตัวอย่างการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ช่วงที่ 2 ของการระบาด

การปรับกิจกรรมในรูปแบบการกักกัน (Quarantine) เป็นรูปแบบ (Close Observation)
จัดตั้ง Command Center และคณะทำงานเพื่อกำกับดูแลให้คำแนะนำ
แนะนำการดาวน์โหลดและใช้งานระบบแอปพลิเคชัน “หมอชนะ”
การดำเนินการของ Destination Management Company (DMC)
Dashboard ผู้ติดเชื้อผู้ช่วยในการรายงานผลทั้งหมด รายงานสถิติผู้ติดเชื้อของแต่ละอำเภอ
ให้ สพร. พัฒนา Function และ/หรือ Feature ของแอปพลิเคชันหมอชนะ

ตรวจค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก (Active Case Finding)
 ใบรับรองแพทย์ปลอดโควิด (Covid-Free Certificate)
 การใช้ Rapid Test คัดกรองในเบื้องต้น หากมีผลเป็นที่น่าสงสัยจึงส่งตรวจ Swab
 สามารถติดต่อประสานการปฏิบัติได้ในช่วงเวลาที่มีการ Work From Home
 เว้นระยะระหว่างกัน (D-Distancing) สวมหน้ากากผ้า / หน้ากากอนามัย (M-Mask wearing) หมั่น
 ล้างมือ (H-Hand washing) ตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย (T-Temperature check) และใช้แอปพลิเคชันไทยชนะ
 (T-Thaichana) / หมอชนะ
 หลักสูตรต้นแบบของการเรียนแบบผสมผสาน (On-Air On site และ Online)

ในช่วงที่ 2 ของการระบาดจะมีการปณภาษอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ มาตรการ
 ดูแลตนเอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการเชิงรุกต่างๆ อย่างเช่น การใช้ rapid test คัดกรอง
 ในเบื้องต้น หากมีผลเป็นที่น่าสงสัยจึงส่งตรวจ swab หรือการตรวจค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก active
 case finding การจัดตั้ง command center และคณะทำงานเพื่อกำกับดูแลให้คำแนะนำ

ในช่วงนี้จะมีการปรับรูปแบบของกิจกรรมหรือการใช้ชีวิตมาเป็นลักษณะของการใช้
 ชีวิตในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น มีการนำเสนอมาตรการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรต้นแบบของ
 การเรียนแบบผสมผสาน หรือที่เรียกว่า on-air on site และ online ลักษณะเหล่านี้จะเป็นลักษณะ
 ของการปณภาษาในช่วงที่ 2 ที่เน้นที่มาตรการเชิงรุกต่าง ๆ ในการค้นหาผู้ป่วยรวมถึงการดูแล
 ผู้ป่วย

(3) ตัวอย่างการปณภาษาอังกฤษในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหาร สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ช่วงที่ 3 ของการระบาด

มาตรการ (บ่อนกั้น) (และ) ควบคุมโรคในพื้นที่เฉพาะ (Bubble and Seal) (Bubble & Seal)/ BBS
 การจัดกิจกรรม/สถานที่/บริการสาธารณะภายใต้มาตรการ 3C คือ "ไม่แออัด ไม่ใกล้ชิด และไม่ปิดอับ"
 (Crowd Places, Close-Contact Setting, Confined & Enclosed Spaces)

ลดและจำกัดการเคลื่อนย้ายการเดินทาง (Mobility) ของประชาชน
 ผู้เดินทางประเภท Test and Go ไม่ต้องกักตัว/การเข้าราชอาณาจักรแบบไม่กักตัวไม่จำกัดพื้นที่
 (Test & Go)

มาตรการและแนวทางการเปิด กทม. เป็นพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ (Bangkok
 Sandbox)

มาตรการ covid free customer ที่กำหนดการตรวจหาเชื้อและการฉีดวัคซีนเป็นเงื่อนไขในการเข้า
 รับบริการของลูกค้า

พื้นที่นำร่องท่องเที่ยวปลอดภัยจากโควิด-19 (Covid-free Tourist Area Sandbox), การดำเนินการ
 โครงการ Phuket Sandbox

ขับเคลื่อนมาตรการ Sandbox Safety Zone in School ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 แผนและมาตรการบริหารจัดการสถานการณ์โรคโควิด-19 สู่ Post-Pandemic/ Covid-19 Endemic)
 มาตรการ Company Isolation ซึ่งเป็นมาตรการสำหรับควบคุมโรคและการจัดสถานที่ดูแลรักษาพยาบาล
 ภายในองค์กร ที่ กรม.นำเสนอ (ในลักษณะเดียวกับ Factory Accommodation Isolation หรือ FAI ของโรงงาน)

มาตรการนำร่องการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดในโรงงาน (Factory Sandbox)
การตรวจประเมินตามมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (Amazing Thailand Safety and Health Administration)

ช่วงที่ 3 ของการระบาดนี้จะเน้นที่มาตรการฟื้นฟูสุขภาพและเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ห้างร้าน โรงงาน โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย หลังจากที่เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องหยุดชะงักและปรับเปลี่ยนรูปแบบไป ในช่วงนี้จะมีการทำให้การดำเนินชีวิตกลับมาเป็นตามปกติ มีการเปิดประเทศเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เตรียมความพร้อมกับการใช้ชีวิตแบบปกติภายหลังของการแพร่ระบาดของโรค อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงอยู่ภายใต้มาตรการฟื้นฟู

ในช่วงนี้จะพบคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูสุขภาพและเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก เช่น มาตรการและแนวทางการเปิด กทม. เป็นพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ หรือ Bangkok sandbox การขับเคลื่อนมาตรการ sandbox safety zone in school ในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากในช่วงนี้โรงเรียนเริ่มให้กลับมาเรียนในโรงเรียนได้ตามปกติ จึงมีมาตรการในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคนี้ในโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดการแพร่กระจายไปในวงกว้าง หรือการท่องเที่ยวก็จะมีกำหนดมาตรการผู้เดินทางประเภท Test and Go ไม่ต้องกักตัว หรือการเข้าราชอาณาจักรแบบไม่กักตัว ไม่จำกัดพื้นที่ (Test and Go) มาตรการนำร่องการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดในโรงงาน factory sandbox หรือ แผนและมาตรการบริหารจัดการสถานการณ์โรคโควิด-19 สู่ Post pandemic หรือ Covid-19 endemic

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นภาพรวมของลักษณะเนื้อหาหรือแก่นความของการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยที่ปรากฏในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนต่อไปจะกล่าวถึงลักษณะทางภาษาของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

6.2 ลักษณะการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ด้านลักษณะภาษา

จากการศึกษาลักษณะทางภาษาของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบลักษณะเฉพาะทางภาษาศาสตร์ของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย 6 ลักษณะ ดังนี้

ตารางที่ 1

ลักษณะทางภาษาของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

กลวิธีการปนภาษา	คำอธิบาย
1. การใช้คำยืม (loan word)	การใช้คำภาษาอังกฤษ (ที่เขียนโดยใช้อักษรโรมัน) ในภาษาไทย
2. การแปล (translation)	การแปลความหมายของคำหรือวลีภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย หรือภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
3. การทับศัพท์ (transliteration)	การใช้ตัวอักษรภาษาไทยถ่ายทอดเสียงคำภาษาอังกฤษ
4. การใช้ตัวย่อ (abbreviation)	การใช้อักษรตัวแรกของคำภาษาอังกฤษแต่ละคำ
5. การตัดคำ (clipping)	การตัดส่วนใดส่วนหนึ่งของคำออกไป
6. การใช้กลวิธีผสมผสาน	การปนภาษาที่เกิดจากการใช้กลวิธีทางภาษาดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นมากกว่า 1 กลวิธีพร้อมกัน

6.2.1 การใช้คำยืม (loan word) หรือการใช้คำภาษาอังกฤษ (ที่เขียนโดยใช้อักษรโรมัน) ผสมอยู่กับการเขียนภาษาไทย

โดยปกติแล้ว การใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในหนังสือราชการ ไม่ใช่แนวนิยมหรือไม่ใช่วิถีปฏิบัติที่กระทำกัน แต่สิ่งที่น่าสนใจ คือ ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น การปนภาษาในลักษณะของการใช้คำยืมภาษาอังกฤษในหนังสือราชการมีให้เห็นเป็นจำนวนมาก เช่น

เจ้าหน้าที่ **Call Center**

พิจารณาใช้ **application** วางแผนพื้นที่ **zoning** กำหนดพื้นที่ทำ **Active Case Finding**

Active Surveillance **Passive Surveillance** และจุด **Local Quarantine**

สามารถติดต่อประสานการปฏิบัติได้ในช่วงเวลาที่มีการ **Work From Home**, จัดตั้ง **Command Center** และคณะทำงานเพื่อกำกับดูแลให้คำแนะนำ

การใช้ **Rapid Test** คัดกรองในเบื้องต้น หากมีผลเป็นที่น่าสงสัยจึงส่งตรวจ **Swab**

6.2.2 การแปล (Translation) คือ การแปลความหมายของคำหรือวลีภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย หรือภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งการแปลนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อยได้แก่

1) การแปลความหมายของคำศัพท์แต่ละคำ เช่น
เที่ยวบินพิเศษเช่าเหมาลำ ซึ่งแปลมาจาก charter flight
ใบรับรองแพทย์ยืนยันว่าผู้เดินทางไม่มีเชื้อโควิด-19 ซึ่งแปลมาจาก Medical certificate with laboratory result indicating that COVID-19 is not detected
การเฝ้าระวังเชิงรุก ซึ่งแปลมาจาก Active surveillance

2) การแปลแนวคิด การแปลแนวคิดนั้นจะพบว่าคำแปลที่เป็นภาษาไทยไม่ได้เกิดจากการนำความหมายของคำศัพท์แต่ละคำมาประกอบกัน หากแต่เป็นการแปลโดยใช้ความคิดรวบยอดของสิ่งๆ นั้น ซึ่งการแปลในลักษณะนี้มักจะพบกับการแปลที่เป็นโครงการ เป็นนโยบาย หรือเป็นเครื่องมือที่คิดขึ้นมาเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการแปลโดยใช้ภารกิจหลัก เป้าหมายหลัก หรือนโยบายหลักของโครงการหรือการทำงานของเครื่องมือ นั้นๆ เช่น

โครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ ซึ่งแปลมาจาก Tambon Smart Team
การบริหารความช่วยเหลือ ซึ่งแปลมาจาก Relief Management Framework
ระบบตอบกลับอัตโนมัติ ซึ่งแปลมาจาก Chatbot

6.2.3 การทับศัพท์ (transliteration) คือ การใช้ตัวอักษรภาษาไทยถ่ายทอดเสียงคำภาษาอังกฤษ เช่น

ดาวนโหลดแอปพลิเคชัน หมอชนะ

รักษาระยะห่างระหว่างกัน ... หมั่นล้างมือด้วยน้ำสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ล้างมือ
จัดกิจกรรมโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนี้ ยังหมายรวมถึงการใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษเพื่อถ่ายทอดเสียงภาษาไทย เช่น ไทยชนะ (*Thaichana*) และ หมอชนะ (*MorChaNa*) เป็นต้น

6.2.4 การใช้ตัวย่อ (abbreviation) คือ การย่อคำโดยใช้อักษรตัวแรกของคำภาษาอังกฤษแต่ละคำ

การปนภาษาในลักษณะนี้มักจะเกิดขึ้นกับมาตรการที่มีใช้มาระยะหนึ่งจนผู้รับสารเริ่มคุ้นเคย หรือพบในมาตรการที่เป็นข้อปฏิบัติที่มีจำนวนมากหรือมีความหลากหลาย เช่น

มาตรการ *D-M-H-T-T-A* ซึ่งย่อมาจาก Distancing, Mask wearing, Hand washing, Temperature, Testing, Application

ให้ยึดถือแนวทางการปฏิบัติตามมาตรการ *BBS* อย่างเคร่งครัดซึ่ง *BBS* ย่อมาจาก Bubble and Seal

ดำเนินการตามมาตรการ *CFS* ซึ่งย่อมาจาก COVID Free Setting

คู่มือการบันทึกเวลาผ่านระบบ **DPIS** ซึ่งย่อมาจาก Departmental Personnel Information System

6.2.5 การตัดคำ (clipping) คือ การตัดส่วนใดส่วนหนึ่งของคำออกไป

ในการตัดคำ สิ่งที่ตัดออกมาอาจจะเป็นพยางค์หรือเป็นคำก็ได้ ซึ่งจากการศึกษาพบทั้งการตัดส่วนหน้าและการตัดส่วนหลัง เช่น

(เจล) **แอลกอฮอล์**

ใช้**แอป** (พลิกเคชั่น) หมอ**ชนะ**/ไทย**ชนะ**

(ซานิทารี) **แมสก์/มาสก์**

6.2.6 การใช้กลวิธีผสมผสาน เป็นการปนภาษาที่เกิดจากการใช้กลวิธีทางภาษาดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นมากกว่า 1 กลวิธีพร้อมกัน เช่น

1) การแปล + การทับศัพท์ เช่น

มาตรการควบคุมแบบบูรณาการ (ล็อกดาวน์)

โครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ (Tambon Smart Team)

2) การใช้คำยืม + การใช้ตัวย่อ เช่น

State Quarantine (SQ)

Alternative State Quarantine (ASQ)

Local Quarantine (LO)

Alternative Local Quarantine (ALO)

3) การแปลศัพท์ + การใช้คำยืม + การใช้ตัวย่อ เช่น

มาตรการค้นหาผู้ติดเชื้อมาเข้าสู่การรักษา แยกกัก และควบคุมโรค (Test Trace Isolation :

TTI)

ทีมปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาโควิด-19 เชิงรุก (Comprehensive Covid - 19 Response Team : CCRT)

จากการศึกษาลักษณะทางภาษาของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระบบ โดยสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 2

พัฒนาการลักษณะทางภาษาของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ในช่วงแรกของการแพร่ระบาดของโรค การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยมักเกิดขึ้นในลักษณะของการแปลศัพท์ และมีคำยืมภาษาอังกฤษกำกับอยู่ในวงเล็บ แต่เมื่อเวลาผ่านไปเมื่อผู้รับสารเริ่มคุ้นเคยกับคำศัพท์นั้นมากขึ้นทำให้อาจจะมีการตัดส่วนใดส่วนหนึ่งออกไป โดยส่วนที่คงไว้อาจเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ทั้งนี้เพื่อลดความเยิ่นเย้อของการใช้ภาษาหรือการสื่อสาร นอกจากนี้ คำบางส่วน เช่น นโยบายหรือมาตรการรับมือบางอย่าง เมื่อผู้รับสารมีความคุ้นเคยมากขึ้น ผู้ส่งสารก็มีแนวโน้มที่จะใช้แค่อักษรย่อของภาษาอังกฤษเท่านั้น

7. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ได้แสดงให้เห็นถึงพลวัตของภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสภาพสังคมและสถานการณ์การใช้ภาษาที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสาร และการที่สังคมโลกมีความเป็นสังคมพหุภาษามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสื่อสารในภาวะวิกฤตของโรคอุบัติใหม่ที่ยังไม่มีรูปภาษามารองรับ ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับในประเทศไทยแล้ว แม้จะมีความพยายามที่จะรณรงค์ให้หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในบริบททางราชการ เช่น การแถลงการณ์ต่างๆ ของภาครัฐ หรือการใช้ภาษาในเอกสารราชการ ซึ่งปกติแล้วในหนังสือราชการ แม้จะไม่ได้มีกฎหมายบังคับตายตัวว่าต้องใช้เพียงภาษาไทยเท่านั้น แต่ก็เป็นที่รู้กันว่ามีความพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษ โดยให้ใช้คำศัพท์ที่ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติขึ้นเท่านั้น แต่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น การปนภาษาอังกฤษเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก

จนอาจทำให้ราชบัณฑิตยสภาไม่สามารถสร้างคำไทยขึ้นมารองรับได้ทัน นอกจากนี้อาจเป็นเพราะการใช้คำภาษาอังกฤษช่วยทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคำศัพท์ที่เกิดขึ้นใหม่เป็นคำทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์ และเมื่อการสื่อสารที่สั้นกระชับชัดเจนเป็นหัวใจสำคัญของการสื่อสารในภาวะวิกฤต (ธวัช เวศตัน และ ธนสิน ชุตินทรานนท์, 2564)

การปนภาษาอังกฤษที่พบในจดหมายราชการอย่างหนังสือสั่งการของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ต้องกลับมาทบทวนเกี่ยวกับความเชื่อที่ว่าการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยนั้นจะทำให้ภาษาไทยวิบัติกันอีกครั้ง เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เห็นว่าในช่วงที่ผ่านมาการใช้คำภาษาอังกฤษนั้นอาจช่วยให้การสื่อสารกระชับ ชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงสามารถช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานร่วมกับหน่วยงานนานาชาติสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์เฉพาะบางอย่างได้ดีมากขึ้น ซึ่งผลวิจัยนี้อาจจะเป็นประโยชน์ให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการวางแผนภาษาหรือการกำหนดการใช้ภาษา และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารในภาวะวิกฤตระดับโลกด้วย

ดังนั้น การกำหนดการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสังคมอาจจะไม่สามารถพิจารณามิติทางด้านภาษาศาสตร์เพียงอย่างเดียวได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปรากฏการณ์การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยที่จะพิจารณาว่าภาษาจะมีการปนของภาษาอื่นหรือไม่แต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจจำเป็นต้องพิจารณามิติทางด้านสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมพหุภาษามากขึ้น รวมไปถึงต้องพิจารณามิติทางการสื่อสารไปพร้อม ๆ กันด้วย เพราะถ้าหากการปนภาษาดังกล่าวจะช่วยให้การสื่อสารในภาวะวิกฤตมีประสิทธิภาพมากขึ้น นั่นก็หมายความว่า การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยได้กลายเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การสื่อสารสะดวกและชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะในหนังสือราชการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจในวงกว้างทั้งกับเจ้าหน้าที่รัฐเองและประชาชนโดยทั่วไป

นอกจากการสื่อสารที่สั้น กระชับ และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จากข้อสังเกตของคณะวิจัยยังพบอีกว่า การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษแทนคำภาษาไทยยังอาจช่วยให้ความรู้ความรุนแรงของสถานการณ์ของผู้รับสารมีมากขึ้นหรือน้อยลงอีกด้วย หรือแม้กระทั่งเพื่อช่วยให้ฟังรื่นหูขึ้น อย่างไรก็ตาม ข้อสังเกตนี้จะเป็นจริงหรือไม่นั้น ขึ้นตอนต่อไปของการวิจัยเรื่องการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของคณะวิจัยจะมีศึกษาการรับรู้ของผู้รับสารที่มีต่อการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยที่เกิดขึ้นร่วมด้วยเพื่อให้สามารถเข้าใจปรากฏการณ์การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยและในสังคมไทยได้อย่างกระจ่างมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง/References

- จุฑาทิพย์ จันทร์ลูน. (2563). พฤติกรรมสารสนเทศในยุคโควิด-19. *วารสารห้องสมุดสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย*, 64(2), 36-49.
- ธวัช เวศตัน, และ ธนสิน ชุตินทรานนท์. (2564). ทำเนียบภาษาในการแถลงการณ์ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.). *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(2), 13-25.
- นันทนา วงษ์ไทย. (2564). การสร้างคำและความหมายของคำภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 43(2), 72-95.
- ปรารถนา กาลเนากุล. (2544). *การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของรายการโทรทัศน์: ลักษณะทัศนคติ การรับรู้และแรงจูงใจ*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พรรณทิวา อินต๊ะ. (2555). การปนภาษาอังกฤษในนิตยสารภาษาไทย. *พินเนศวร์สาร*, 8(1), 33-42.
- พรรณนิดา ชันรพัทธ์. (2559). คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทยใหญ่: กรณีภาษาอังกฤษ. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 24(45), 159-175.
- วิโรจน์ ศรีหิรัญ. (2564). นวัตกรรมวารสารศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ในยุคดิจิทัลสืบชั้นของสื่อมวลชนไทย. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*, 25(1), 193-203.
- ศิริพร บุตรเต, และ เพ็ญประภา สิงห์สวัสดิ์. (2562). การเปรียบเทียบคำยืมภาษาอังกฤษในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 กับพจนานุกรมฉบับมติชน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(1), 101-123.
- สรศักดิ์ เขียวชาญ (2564). การใช้ภาษาในข่าวการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 8(1), 72-89.
- Bennui, P., & Hashim, A. (2014). English in Thailand: Development of English in a non-postcolonial context. *Asian Englishes*, 16(3), 209-228.
- Foster, S. M., & Welsh, A. (2021). A 'new normal' of code-switching: Covid-19, the Indonesian media and language change. *Indonesian Journal of Applied Linguistics*, 11(1), 200-210.
- Glass, T. (2009). Why Thais write to other Thais in English. *World Englishes*, 28(4), 532-543.

- Jang, I. C., & Choi, L. J. (2020). Staying connected during COVID-19: The social and communicative role of an ethnic online community of Chinese international students in South Korea. *Multilingua*, 39(5), 541-552.
- Kamluesai, R. (2017). *An analysis of English loan words used in entertainment news in Thai daily newspaper* [Unpublished master's thesis]. University of Phayao.
- Li, J., Xie, P., Ai, B., & Li, L. (2020). Multilingual communication experiences of international students during the COVID-19 Pandemic, *Multilingua*, 39(5), 529-539.
- Piller, I., Zhang, J., & Li, J. (2020). Linguistic diversity in a time of crisis: Language challenges of the COVID-19 pandemic. *Multilingua*, 39(5), 503-515.
- Snodin, N. S. (2014). English naming and code-mixing in Thai mass media. *World Englishes*, 33(1), 100-111.
- Takashi, K. (1990). A sociolinguistic analysis of English borrowings in Japanese advertising texts. *World Englishes*, 9(3), 327-341.
- Trakulkasemsuk, W. (2018). English in Thailand: Looking back to the past, at the present and towards the future. *Asian Englishes*, 20(2), 96-105.
- Troyer, R. A. (2012). English in the Thai linguistic netscape. *World Englishes*, 31(1), 93-112.
- Watkhaolarm, P. (2005). Think in Thai, write in English: Thainess in Thai English literature. *World Englishes*, 24(2), 145-158.
- Zheng, Y. (2020). Mobilizing foreign language students for multilingual crisis translation in Shanghai. *Multilingua*, 39(5), 587-595.